

**ВІННИЦЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ МИХАЙЛА КОЦЮБІНСЬКОГО**

**Факультет математики, фізики, комп'ютерних наук і технологій
Кафедра образотворчого, декоративного мистецтва,
технологій та безпеки життєдіяльності**

**Дипломна робота
на тему:
«МЕТОДИЧНІ АСПЕКТИ ФОРМУВАННЯ В УЧНІВ СТАРШОЇ ШКОЛИ
ЗНАНЬ З КОНСТРУЮВАННЯ ТА МОДЕЛЮВАННЯ ОДЯГУ
ПІД ЧАС ПРОФІЛЬНОГО НАВЧАННЯ»**

Використання чужих ідей,
результатів і текстів мають посилання
на відповідне джерело

_____

студентки 2 курсу групи МСОТЗ
галузі знань 01 Освіта / Педагогіка
спеціальності 014 Середня освіта
предметної спеціальності 014.10 Середня
освіта (Трудове навчання та технології)
**Освітня програма Середня освіта.
Трудове навчання та технології**
Шевчук Наталії Олександрівни
Науковий керівник:
кандидат педагогічних наук,
доцент **Марущак Оксана Василівна**

Розширена шкала _____

Кількість балів _____ **Оцінка ECTS** _____

Голова комісії _____
(підпис) (ініціали, прізвище)

Члени комісії _____
(підпис) (ініціали, прізвище)

_____
(підпис) (ініціали, прізвище)

_____
(підпис) (ініціали, прізвище)

м. Вінниця – 2020 рік

ЗМІСТ

ВСТУП	4
Розділ 1. Теоретичні основи організації профільної технологічної підготовки учнів закладів загальної середньої освіти	13
1.1. Забезпечення особистісно орієнтованої парадигми освіти засобами профілізації старшої школи	13
1.2. Сутність, завдання та принципи профільного навчання .	20
1.3. Сутність поняття технологічної підготовки учнів старших класів закладів загальної середньої освіти	32
1.4. Концептуальні основи профільної технологічної підготовки в старшій школі	42
Висновки до першого розділу	44
Розділ 2. Методичні основи формування у старшокласників знань з конструювання та моделювання одягу під час профільного навчання	48
2.1. Аналіз змісту програми для профільного навчання учнів закладів загальної середньої освіти спеціалізації «Конструювання та моделювання одягу»	48
2.2. Організація профільного навчання за спеціалізацією «Конструювання та моделювання одягу»	51
2.3. Категорія «знання» як один з основних елементів змісту профільного навчання учнів конструювання та моделювання одягу	53
2.4. Форми профільного навчання учнів старшої школи конструювання та моделювання одягу	58
2.5. Типи уроків профільного навчання та особливості їх організації	66
2.6. Методи профільного навчання учнів старшої школи конструювання та моделювання одягу	72

2.7.	Проектно-технологічна діяльність під час профільного навчання учнів конструювання та моделювання одягу ..	82
2.8.	Організація і проведення педагогічного експерименту ..	87
	Висновки до другого розділу	94
Розділ 3.	Охорона праці. Безпека праці у шкільних навчальних майстернях	96
	ЗАГАЛЬНІ ВИСНОВКИ	101
	СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	106
	ДОДАТКИ	117

ВСТУП

Проблема навчання підростаючого покоління належить до найскладніших у сучасній педагогіці. Пов'язана вона з переходом суспільства до нового соціального виміру, в основі якого перебуває професійно підготовлена особистість. Посилення особистісної відповідальності за свою долю, за життєве та професійне самовизначення, за власне благополуччя вимагає від учнів правильного вибору майбутньої професії ще у шкільному віці. Допоможе школяреві не тільки обрати «свою» професію, а й психологічно та практично підготуватися до праці предмет «Технології». Його метою є підготовка учнів до трудової діяльності у різних сферах виробництва та домашньому господарюванні, ознайомлення з різними професіями та технологічними процесами й обладнанням, залучення учнів до основних видів проектно-конструкторських і технологічних робіт.

Практичному засвоєнню технологічних закономірностей перетворювальної діяльності, оволодінню способами, засобами та культурою праці, створенню оптимальних умов для свідомого професійного самовизначення сприяє профільне навчання старшокласників за спеціалізацією «Конструювання та моделювання швейних виробів», мета якого полягає у підвищенні рівня компетентностей учнів 10-11 класів з конструювання та моделювання швейних виробів внаслідок оновлення, поглиблення, розширення спеціальних знань і вмінь.

У сучасному швейному виробництві конструювання є одним з основних процесів, що визначає якість одягу на стадії проектування. Завдання процесу конструювання полягає в отриманні із плоскої тканини та інших матеріалів, які використовуються під час проектування одягу, просторової форми виробу і побудові розгорток деталей одягу за ескізом або зразком моделі. Під час профільного навчання старшокласників основам конструювання й моделювання швейних виробів вони отримують базові конструкторські знання, уміння та навички, що стає першим кроком до проектування одягу, початком складного творчого процесу, який передбачає розв'язання завдань технічного і художнього характеру.

Художньо-конструкторська діяльність під час профільного навчання з

конструювання та моделювання одягу дає учням старшої школи широкі можливості для виявлення власної індивідуальності, безпосередньої участі у цій діяльності на доступному рівні складності, розкриває великі перспективи комплексного формування творчого потенціалу особистості. Крім того, досягаючи секрети майстерності мистецтва одягу, учні знайомляться з дивовижним світом його краси, що сприяє формуванню моральних ідеалів, естетичного смаку, підвищенню їх культурного рівня.

Вивчення досвіду навчання швейної справи в старших класах свідчить, що на сучасному етапі розвитку спостерігається прояв певних суперечностей, від успішного вирішення яких залежатиме результативність технологічної освіти учнів. Насамперед, це суперечності між: зростанням потреб ринку праці у кваліфікованих фахівцях, здатних самостійно приймати рішення, та недостатньою підготовкою їх до такої діяльності в закладах загальної середньої освіти; підвищенням вимог до рівня профільної підготовки старшокласників і станом організації технологічного навчання в закладах загальної середньої освіти; зростанням вимог до художньо-конструкторської діяльності старшокласників у процесі профільної підготовки зі швейної справи у закладах загальної середньої освіти та недостатнім її науково-методичним забезпеченням.

Аналіз навчально-методичної літератури та досвіду роботи шкіл приводить до висновку, що навчання учнів старшої школи основ конструювання й моделювання швейних виробів відбувається за методикою, яка базується на пояснювально-ілюстративному та репродуктивному методах, фронтальній формі організації навчання (Н. Биковченко, Л. Мельникова, Д. Орокбаєва, Л. Осипова, Т. Оторова, Т. Фрідман).

Дидактичне обґрунтування впровадження в навчальний процес закладів загальної середньої освіти елементів художнього конструювання висвітлено в роботах Є. Антоновича, О. Гервас, Ю. Іванова, Ю. Катханової, Б. Неменського, Б. Нешумова, Н. Ростовцева, В. Тиценка, В. Трофімчука, А. Хворостова, Л. Шпак, Б. Юсова і ін.

Мистецтвознавчі, естетико-технічні і педагогічні проблеми професійного художнього конструювання розглядаються в працях І. Волкотруба В. Зінченка,

Є. Лазарєва, Г. Мінервіна, А. Сімоніка, Ю. Солов'єва, Ю. Сомова, П. Татіївського і ін.

Питання вдосконалення методики навчання технологій висвітлені в численних дослідженнях О. Гедвілло, В. Гетти, Р. Гуревича, В. Дідуха, Л. Денисенко, В. Кузьменка, О. Коберника, Г. Левченка, В. Мадзігона, В. Сидоренка, Г. Терещука, Д. Тхоржевського та інших учених.

В окремих дисертаційних дослідженнях українських учених розглядаються деякі питання профільної технологічної підготовки старшокласників, зокрема: М. Піддячого (підготовка старшокласників до професійної діяльності в умовах профільного навчання), І. Андрощука (методика технологічної підготовки учнів старших класів сільської школи), В. Мачуського (умови формування готовності старшокласників до професійного самовизначення у сфері технічної діяльності) та ін.

Провідним напрямом реалізації нового змісту технологій на сучасному етапі є проектно-технологічна діяльність, у якій поряд із формуванням інших видів загальнонавчальних знань та умінь починається й формування художньо-конструкторських знань і вмінь.

У працях Є. Мілеряна, В. Чебишевої класифікуються і розкриваються особливості формування загальнотрудових і конструктивних умінь; Г. Кириї та Р. Пономарьова досліджували залежність формування конструктивних умінь від методів навчання; Т. Кудрявцев, В. Ткаченко, І. Якиманська вивчали умови формування технічного та просторового мислення, де підкреслюється особливе значення цих видів мислення в розвитку знань, умінь і дій; взаємозв'язок художньої діяльності з конструктивною, особливості творчої діяльності учнів досліджували Н. Левітов, В. Моляко, П. Перепелиця; В. Харитонова досліджувала проблему формування в учнів художньо-конструкторської компетентності у процесі технологічної освіти та ін.

Над змістом навчального матеріалу з конструювання та моделювання швейних виробів працювали Н. Биковченко, О. Васильченко, О. Гнеденко, Л. Голік, Н. Земганно, Г. Картушіна, Л. Климук, М. Короткова, Л. Кузнєцова, О. Лабзіна, Л. Левицька, Л. Луткова, Л. Мельникова, Г. Мозгова, Д. Орокбаєва, Т. Оторова, О. Радужна, І. Федорова та інші. Вони є авторами методик навчання,

шкільних програм і підручників, методичних посібників та іншої навчально-методичної літератури, яка в цілому відображає зміст предмета й методичні рекомендації щодо організації та проведення уроків.

Існуюча методика навчання учнів основ конструювання та моделювання швейних виробів зберігає орієнтацію на «середнього» учня та інформаційно-репродуктивне навчання у єдиному темпі, визначеному вчителем. Її застосування в умовах класно-урочної системи навчання призводить до того, що не всі учні на належному рівні засвоюють навчальний матеріал, втрачають інтерес до конструювання та моделювання виробів, а процес оволодіння конструкторськими знаннями, уміннями та навичками набуває формального характеру. Результат навчання учнів основ конструювання й моделювання швейних виробів має виняткове значення, адже він є фундаментом конструкторської освіти. Без міцно сформованих умінь і навичок з побудови креслень, достатнього розвитку конструкторського та просторового мислення подальше професійне навчання учнів значно ускладнюється.

Проте, незважаючи на те, що останнім часом з'явилося чимало ґрунтовних наукових праць з окресленої проблематики, пошук ефективних форм і методів навчання учнів старшої школи конструюванню та моделюванню швейних виробів в умовах спеціально організованої діяльності, які б сприяли підвищенню рівня засвоєння учнями програмного матеріалу, вивільнили час для формування творчих здібностей та сприяли б естетичному вихованню, є актуальною проблемою сьогодення, що й спричинило вибір теми нашого дослідження **«Методичні аспекти формування в учнів старшої школи знань з конструювання та моделювання одягу під час профільного навчання».**

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами. Дослідження виконано відповідно до плану науково-дослідної роботи кафедри образотворчого, декоративного мистецтва, технологій та безпеки життєдіяльності Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського, безпосередньо пов'язано з кафедральною темою «Розроблення змісту та методики викладання фундаментальних, технічних і професійно-орієнтованих дисциплін

підготовки вчителя трудового навчання».

Об'єктом дослідження є профільна технологічна підготовка старшокласників загальноосвітньої школи.

Предмет дослідження – методика формування у старшокласників знань з конструювання та моделювання одягу під час профільного навчання.

Мета дослідження полягає в теоретичному обґрунтуванні й експериментальній перевірці ефективності методики формування у старшокласників знань з конструювання та моделювання одягу під час профільного навчання.

Для досягнення поставленої мети та перевірки гіпотези необхідно вирішити такі **завдання**:

1. На основі аналізу наукової, методичної та спеціальної літератури визначити сутність, завдання та принципи профільного навчання; сутність поняття технологічної підготовки учнів старших класів закладів загальної середньої освіти; концептуальні основи профільної технологічної підготовки в старшій школі.

2. Розкрити зміст категорії «знання» як одного з основних елементів змісту освіти; відповідно до змісту програми спеціалізації «Конструювання та моделювання одягу» визначити систему знань, що відповідає цілісному технологічному процесу виготовлення швейних виробів.

3. Уточнити критерії та означити рівні сформованості у старшокласників знань з конструювання та моделювання одягу під час профільного навчання.

4. Обґрунтувати й експериментально перевірити ефективність методики формування в учнів старшої школи знань з конструювання та моделювання одягу під час профільного навчання.

Гіпотеза дослідження базується на припущенні, що процес формування в учнів старшої школи знань з конструювання та моделювання одягу під час профільного навчання буде ефективнішим, якщо спиратиметься на науково обґрунтовану методику навчання, в основу якої покладено сучасний зміст та комплекс основних етапів і стадій проєктно-технологічної діяльності, а методичне забезпечення включатиме систему інноваційних засобів, форм і методів навчання та враховуватиме вікові та індивідуальні особливості учнів старшого шкільного віку.

Методи дослідження:

– теоретичні методи (для одержання об'єктивних даних щодо специфіки предмету дослідження): вивчення і аналіз філософської, психологічної, педагогічної, фізіологічної, антропологічної та спеціальної (призначеної для фахівців швейного виробництва) літератури з теми дослідження, навчальних програм, підручників і методичних посібників з трудового навчання та технологій, періодичних видань, а також порівняння, систематизація, узагальнення здобутої інформації з метою встановлення взаємозв'язку тенденцій розвитку художнього конструювання і технологічної підготовки учнів, вивчення сучасного змісту та форм організації художньо-конструкторської підготовки старшокласників закладів загальної середньої освіти, метод експертних оцінок;

– емпіричні методи (для вивчення досліджуваних явищ у реальному процесі шкільної освіти учнів): вивчення та узагальнення досвіду роботи вчителів-практиків, опитування (бесіди та анкетування) учнів і вчителів трудового навчання та технологій з метою вивчення їх ставлення до художньо-конструкторської діяльності, педагогічне спостереження за ефективністю здійснення профільної підготовки старшокласників в закладах загальної середньої освіти для встановлення рівня сформованості художньо-конструкторських знань і вмінь школярів, педагогічний експеримент (констатувальний та формувальний) з метою використання розроблених змісту й методики художньо-конструкторської діяльності старшокласників під час навчання швейної справи та виявлення динаміки формування в учнів художньо-конструкторських знань і вмінь у процесі профільної підготовки;

– статистичні – математичні методи оброблення експериментальних даних (перевірялися, обґрунтовувалися теоретичні прогнози, вивчалася ефективність застосування змісту та методики формування у старшокласників знань з конструювання і моделювання швейних виробів).

Наукова новизна дослідження полягають у тому, що:

– *уточнено та конкретизовано* сутність категорії «знання» як одного з основних елементів змісту освіти;

– *визначено* систему знань, що відповідає цілісному технологічному процесу

виготовлення швейних виробів у контексті профільного навчання учнів конструювання та моделювання одягу;

– *уточнено* критерії та означено рівні сформованості у старшокласників знань з конструювання та моделювання одягу під час профільного навчання;

– *подальшого розвитку* набули положення щодо форм, методів і засобів формування в учнів старшої школи знань з конструювання та моделювання одягу під час профільного навчання.

Обґрунтованість і достовірність наукових положень, висновків і рекомендацій, представлених у дослідженні, зумовлена відповідністю теоретично-методологічних позицій, інтегруванням психолого-педагогічних підходів у розробленні провідних ідей дослідження; єдністю теоретичних та емпіричних методів дослідження, адекватних його предмету, об'єкту, меті і завданням; позитивними результатами проведеного педагогічного експерименту.

Практичне значення дослідження визначається тим, що розроблене методичне забезпечення, сформульовані основні положення, висновки та рекомендації щодо методики формування у старшокласників знань з конструювання та моделювання одягу під час профільного навчання, апробовані під час формувального експерименту.

Апробація результатів роботи здійснювалася:

– на II Всеукраїнській науково-практичній інтернет-конференції кафедри технологічної освіти, економіки і безпеки життєдіяльності Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського «Актуальні проблеми підготовки вчителя трудового навчання та технологій: теорія, досвід, проблеми» 30 жовтня 2019 року. Тема виступу «Педагогічні умови формування у майбутніх учителів трудового навчання та технологій дизайнерської компетентності»;

– на Міжнародній науково-практичній конференції «Topical issues of the development of modern science» (12-14.02.2020, Sofia, Bulgaria). Тема виступу «Методологічні аспекти формування готовності майбутнього вчителя трудового навчання та технологій до організації творчо-конструкторської діяльності учнів»;

– на Всеукраїнській науково-практичній конференції кафедри теорії і методики технологічної освіти Полтавського національного педагогічного університету імені

В.Г. Короленка «Теоретико-методичні аспекти технологічної освіти учнівської та студентської молоді засобами естетичної культури та дизайну» 24-25 вересня 2020 року. Тема виступу «Формування у майбутніх учителів технологій професійної компетенції з дизайн-проектування засобами декоративно-ужиткового мистецтва»;

– на I Всеукраїнській науково-практичній інтернет-конференції кафедри образотворчого, декоративного мистецтва, технологій та безпеки життєдіяльності Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського «Сучасні технології підготовки майбутніх учителів трудового навчання та технологій, педагогів професійної освіти і фахівців образотворчого та декоративного мистецтва: теорія, досвід, проблеми» 30 жовтня 2020 року. Тема виступу «Готовність майбутніх учителів трудового навчання та технологій до реалізації індивідуально-диференційованого підходу в освітньому процесі»;

– на I Всеукраїнській науково-практичній конференції кафедри образотворчого, декоративного мистецтва, технологій та безпеки життєдіяльності Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського «Проектування змісту і технологій художньо-графічної підготовки та художньо-творчої діяльності здобувачів вищої освіти (студентів) і молодих учених» 24 листопада 2020 року. Тема виступу «Психолого-педагогічні основи активізації творчої навчально-пізнавальної діяльності учнів ЗЗСО під час формування вмій і навичок проектування швейних виробів на уроках трудового навчання».

Публікації:

1. Педагогічні умови формування у майбутніх учителів трудового навчання та технологій дизайнерської компетентності: зб. наук. праць за матеріалами II Всеукр. наук.-практ. інтернет-конф. [«Актуальні проблеми підготовки вчителя трудового навчання та технологій: теорія, досвід, проблеми»], (Вінниця, 30 жовтня 2019 р. / Він. держ. пед. ун-т ім. М. Коцюбинського, 2019, С. 68-73);

2. Методологічні аспекти формування готовності майбутнього вчителя трудового навчання та технологій до організації творчо-конструкторської діяльності учнів: Abstracts of the 6th International scientific and practical conference [«Topical issues of the development of modern science»], (Sofia, Bulgaria. 12-

14.02.2020, Рр. 617-625). URL: <http://sci-conf.com.ua>.

3. Марущак О.В., Шевчук Н.О. Інформаційно-комунікаційні технології у професійній підготовці майбутніх учителів трудового навчання та технологій і педагогів професійної освіти з дизайну костюма. *Сучасні технології підготовки майбутніх учителів трудового навчання та технологій, педагогів професійної освіти і фахівців образотворчого та декоративного мистецтва: теорія, досвід, проблеми*: зб. наук. пр. Вінниця, 2020. Вип. I. С. 52-57.

4. Формування у майбутніх учителів технологій професійної компетенції з дизайн-проектування засобами декоративно-ужиткового мистецтва: зб. матер. Всеукраїнської наук.-пр. конф. кафедри теорії і методики технологічної освіти Полтавського національного педагогічного університету імені В.Г. Короленка [«Теоретико-методичні аспекти технологічної освіти учнівської та студентської молоді засобами естетичної культури та дизайну»], (Полтава, 24-25 вересня 2020 р. / Полтав. нац. пед. ун-т імені В.Г. Короленка, 2020, С. 89-96);

5. Готовність майбутніх учителів трудового навчання та технологій до реалізації індивідуально-диференційованого підходу в освітньому процесі: зб. наук. праць за матеріалами I Всеукр. наук.-практ. інтернет-конф. [«Сучасні технології підготовки майбутніх учителів трудового навчання та технологій, педагогів професійної освіти і фахівців образотворчого та декоративного мистецтва: теорія, досвід, проблеми»], (Вінниця, 30 жовтня 2020 р. / Він. держ. пед. ун-т ім. М. Коцюбинського, 2020, С. 19-24).

6. Психолого-педагогічні основи активізації творчої навчально-пізнавальної діяльності учнів ЗЗСО під час формування вмінь і навичок проектування швейних виробів на уроках трудового навчання: зб. наук. праць за матеріалами I Всеукр. наук.-практ. конф. [«Проектування змісту і технологій художньо-графічної підготовки та художньо-творчої діяльності здобувачів вищої освіти (студентів) і молодих учених»], (Вінниця, 24 листопада 2020 р. / Він. держ. пед. ун-т ім. М. Коцюбинського, 2020).

Структура та обсяг дипломної роботи. Робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків до розділів, загальних висновків, списку використаних джерел (127 найменувань) та 12 додатків на 28 сторінках. Загальний обсяг дипломної роботи становить 144 сторінки комп'ютерного набору.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Андрощук І.П., Коберник О.М. Технологічна підготовка старшокласників сільських загальноосвітніх навчальних закладів: теорія і методика: монографія. Умань: СПД Жовтий, 2008. 240 с.
2. Аршанский Е.Я. Специальная методическая подготовка будущего учителя химии к работе в условиях профильного обучения. *Химия: методика преподавания*. 2003. № 6. С. 3-11.
3. Атутов П.Р. Технология как система. *Проблемы развития личности в условиях сельской школы*. М.: Изд-во РАО, 1996. С. 8-20.
4. Бабанский Ю.К. Рациональная организация учебной деятельности. М.: Педагогика, 1981. 91 с.
5. Бабійчук І.М., Гудима О.О., Марущак О.В. Дидактичні можливості інформаційно-комунікаційних технологій у графічній підготовці майбутніх учителів трудового навчання та технологій з дизайну костюма. *Графічна підготовка як складова професійної освіти вчителя трудового навчання і технологій*: збірник наукових праць. Вінниця: ТОВ «Меркьюрі Поділля», 2018. Випуск I. С. 91-94.
6. Балл Г.А., Тищенко С.П., Жизневский Б.П., Яновский Н.В. Психолого-педагогические проблемы личности. *Вопросы психологии*. 1985. № 6. С. 179-181.
7. Балл Г.О. Психолого-педагогічні засади гуманізації освіти. *Освіта і управління*. 1997. № 2. С. 21-35.
8. Бербега І.М., Бойчук С.О., Марущак О.В. Графічна складова дизайн-технологічної діяльності з проектування одягу майбутніх учителів трудового навчання та технологій. *Графічна підготовка як складова професійної освіти вчителя трудового навчання і технологій*: збірник наукових праць. Вінниця: ТОВ «Меркьюрі Поділля», 2018. Випуск I. С. 54-56.
9. Бербега І.М., Бойчук С.О., Марущак О.В. Розвиток творчого мислення під час навчання основ дизайну як засіб професійного становлення майбутніх учителів трудового навчання та технологій. *Science, research, development*.

Pedagogy: матеріали міжнародної науково-практичної конференції, (30.01.2019-31.01.2019, Berlin (Берлін). Warszawa, 2019. № 13. С. 92-96.

10. Бех І.Д. Особистісно зорієнтоване виховання. К.: ІЗИН, 1998. 203 с.
11. Божко Ю.Г. Архитектоника и комбинаторика формообразования: учебник. Київ: Вища школа, 1991. 245 с.
12. Бойчук С.О., Магдич Я.І., Марущак О.В. Формування у майбутніх учителів трудового навчання та технологій професійної компетентності з основ дизайн-проектування швейних виробів. *Актуальні проблеми підготовки вчителя трудового навчання та технологій: теорія, досвід, проблеми*: збірник наукових праць. Вінниця, 2019. Випуск III. С. 56-58.
13. Бойчук С.О., Марущак О.В. Методичні аспекти розвитку у майбутніх учителів трудового навчання та технологій образно-асоціативного мислення у процесі художнього проектування костюма. *Актуальні проблеми підготовки вчителя трудового навчання та технологій: теорія, досвід, проблеми*: збірник наукових праць. Вінниця: ПП Балюк І. Б., 2019. Випуск II. С. 55-58.
14. Бондар С.П. Методи навчання у профільній школі. *Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова. Серія 17: Теорія і практика навчання та виховання*. Київ: МПУ, 2008. Вип. 8. С. 12-17.
15. Бугаев А.И. Методика преподавания физики в средней школе: теорет. основы. М.: Просвещение, 1981. 288 с.
16. Галузинский В.М. Индивидуальный подход в воспитании учащихся. К.: Рад.школа, 1982. 133 с.
17. Гинецинский В.И. Знание как категория педагогики: Опыт педагогической когнитологии. Л.: Изд-во Ленинградского ун-та, 1989. 144 с.
18. Гончаренко С.У. Український педагогічний словник. К.: Либідь, 1997. 376 с.
19. Грищишина О.О., Дощечкіна І.В., Марущак О.В. Дизайн-проектування систем моделей швейних виробів у професійній підготовці майбутнього вчителя трудового навчання та технологій. *Актуальні проблеми підготовки вчителя трудового навчання та технологій: теорія, досвід, проблеми*: збірник наукових праць. Вінниця, 2019. Випуск III. С. 111-113.

20. Гуревич Р.С. Теоретичні та методичні основи організації навчання у професійно-технічних закладах: монографія. К.: Вища школа, 1998. 229 с.
21. Державний стандарт базової і повної загальної середньої освіти. [Електронний ресурс] / Затверджено постановою Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 р. № 1392. URL: <http://www.mon.gov.ua>
22. Дидактика современной школы / Под ред. В.А. Онищука. К.: Рад. школа, 1987. 356 с.
23. Дрончак Н.А., Марущак О.В. Основи технологічного виробництва інноваційних текстильних матеріалів у професійній підготовці майбутніх фахівців швейного виробництва. *Сучасні технології підготовки майбутніх учителів трудового навчання та технологій, педагогів професійної освіти і фахівців образотворчого та декоративного мистецтва: теорія, досвід, проблеми*: зб. наук. пр. Вінниця: ТОВ «Меркьюрі-Поділля», 2020. Вип. 2. С. 77-81.
24. Дрончак Н., Шевчук Н., Марущак О. Формування у майбутніх учителів технологій професійної компетенції з дизайн-проекування засобами декоративно-ужиткового мистецтва. *Теоретико-методичні аспекти технологічної освіти учнівської та студентської молоді засобами естетичної культури та дизайну*: зб. матер. Всеукраїнської наук.-пр. конф. кафедри теорії і методики технологічної освіти Полтавського національного педагогічного університету імені В.Г. Короленка (24-25 вересня 2020 року) / за заг. ред. проф. А.Ю. Цини. Полтава: ПНПУ імені В.Г. Короленка, 2020. С. 89-96.
25. Ергономіка і дизайн. Проектування сучасних видів одягу: навч. посіб. / М.В. Колосніченко, Л.І. Зубкова, К.Л. Пашкевич та інші. Київ: Профі, 2014. 386 с.
26. Єжова О.В., Гур'янова О.В. Технологія оброблення швейних виробів: навчальний посібник. Кіровоград: Лисенко В.Ф., 2013. 236 с.
27. Закон України «Про освіту». URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1060-12>
28. Зорина Л.Я. Системность – качество знаний. М.: Знание, 1976. 64 с.
29. Інтеграція сучасного наукового знання / Н.Т. Костюк, В.С. Лутай, Г.Ю. Кикець та ін. К.: Вища школа, 1984. 184 с.
30. Качество знаний учащихся и пути его совершенствования / Под ред.

М.Н. Скаткина, В.В. Краевского. М.: Педагогика, 1978. 208 с.

31. Кирсанов А.А. Индивидуализация учебной деятельности как педагогическая проблема. Казань: Изд-во Казанского ун-та, 1982. 223 с.

32. Книга вчителя трудового навчання: довідково-методичне видання / упоряд. С.М. Дятленко. Харків: ТОРСІНГ ПЛЮС, 2006. 464 с.

33. Коберник Г.І. Індивідуалізація й диференціація навчання в початкових класах: теорія та методика: монографія. К.: Науковий світ, 2002. 231 с.

34. Коберник О.М., Терещук А.І. Теорія і методика профільного технологічного навчання учнів в старшій школі: навчальний посібник. Умань: ФОП Жовтий, 2013. 365 с.

35. Коберник О.М., Терещук Г.В. Інноваційні педагогічні технології у трудовому навчанні: навчальний посібник. Тернопіль: ТНПУ, 2008. 257 с.

36. Козловська І.М. Теоретико-методологічні аспекти інтеграції знань учнів професійно-технічної школи (дидактичні основи). Львів: Світ, 1999. 302 с.

37. Колосніченко М.В., Пашкевич К.Л. Мода і одяг. Основи проектування та виробництва одягу: навч. посібник Київ: КНУТД, 2018. 238 с.

38. Концепція профільного навчання в старшій школі. Книга вчителя трудового навчання: довідково-методичне видання / Упоряд. С.М. Дятленко. Харків: ТОРСІНГ ПЛЮС, 2006. 464 с.

39. Концепція технологічної освіти учнів загальноосвітніх навчальних закладів України [Електронний ресурс]. URL: <http://www.rer.ptosvita.org>.

40. Король В.П., Марущак О.В. Дизайн як змістовна основа формування у майбутнього вчителя технологій технологічної компетентності. *Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова. Серія № 13. Проблеми трудової та професійної підготовки*: зб. наук. пр. Київ: Вид-во НПУ імені М.П. Драгоманова, 2017. Випуск 9. С. 42-46.

41. Котова О. Принципи організації профільного навчання у старшій школі. *Школа*. 2009. № 2. С. 43-50.

42. Краевский В.В., Хуторской А.В. Основы обучения. Дидактика и методика: учеб. пособие для студ. высш. учеб. заведений. М.: Изд. центр «Академия», 2007. 352 с.

43. Кузь В.Г. Особистісно орієнтована педагогічна технологія. *Сільська школа України*. 2004. № 16-17.
44. Лернер И.Я. Качество знаний учащихся. Какими они должны быть? М.: Знание, 1978. 48 с.
45. Лукашевич М.П. Соціалізація: Виховні механізми і технології. К., 1998. 210 с.
46. Лукова О.М., Шевцова Л.О., Марущак О.В. Умови розвитку творчих здібностей у майбутніх учителів трудового навчання та технологій. *Актуальні проблеми підготовки вчителя трудового навчання та технологій: теорія, досвід, проблеми*: збірник наукових праць. Вінниця, 2019. Випуск III. С. 26-29.
47. Луп'як Д.М., Марущак О.В. Формування проектної культури майбутнього вчителя технологій. *Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова. Серія №5. Педагогічні науки: реалії та перспективи*: зб. наук. пр. Київ: Вид-во НПУ імені М.П. Драгоманова, 2015. Випуск 51. С. 174-179.
48. Магдич Я.І., Марущак О.В. Розвиток проектного мислення майбутніх учителів трудового навчання та технологій як засіб формування професійних компетенцій. *Графічна підготовка як складова професійної освіти вчителя трудового навчання і технологій*: збірник наукових праць. Вінниця: ТОВ «Меркьюрі Поділля», 2018. Випуск I. С. 31-33.
49. Мадзігон В.М. Досвід проектування навчально-виховного комплексу. *Моделі розвитку сучасної української школи*: матеріали Всеукр. наук-практ. конф., 11-13 жовтня 2006. К.: СПД Богданова А. М., 2007. С. 39-46.
50. Малинська А.М., К.Л. Пашкевич, Смирнова М.Р., Колосніченко О.В. Розробка колекцій одягу: навч. посібник. К.: ПП «НВЦ Профі», 2018. 136 с.
51. Марущак О.В., Бербега І.М., Бойчук С.О. Розвиток творчого мислення під час навчання основ дизайну як засіб професійного становлення майбутніх учителів трудового навчання та технологій. *Science, research, development. Pedagogy. #13*: матеріали міжнародної науково-практичної конференції (30-31.01.2019 р., м. Берлін). Warszawa, 2019. С. 92-96.

52. Марущак О.В. Інтеграція знань з матеріалознавства у професійній підготовці майбутніх фахівців швейного виробництва: дис. ... канд. пед. наук: 13.00.04 / Марущак Оксана василівна. Вінниця, 2005. 255 с.

53. Марущак О.В., Дрончак Н.А., Шевчук Н.О. Методологічні аспекти формування готовності майбутнього вчителя трудового навчання та технологій до організації творчо-конструкторської діяльності учнів. *Topical issues of the development of modern science. Abstracts of the 6th International scientific and practical conference. Publishing House «ACCENT». Sofia, Bulgaria. 2020. Pp. 617-625. URL: <http://sci-conf.com.ua>.*

54. Марущак О.В., Дрончак Н.А., Шевчук Н.О. Педагогічні умови формування у майбутніх учителів трудового навчання та технологій дизайнерської компетентності. *Актуальні проблеми підготовки вчителя трудового навчання та технологій: теорія, досвід, проблеми: збірник наукових праць. Вінниця, 2019. Випуск III. С. 68-73.*

55. Марущак О.В., Зузяк Т.П. Формування у майбутніх педагогів професійної компетенції з дизайн-проекування засобами декоративно-ужиткового мистецтва. *Вісник Національного університету «Чернігівський колегіум» імені Т.Г. Шевченка. Серія: Педагогічні науки. Чернігів: НУЧК, 2020. Вип. 8(164). С. 209-215. DOI: 10.5281/zenodo.3905849.*

56. Марущак О.В., Зузяк Т.П., Шинін О.С. Експериментальна перевірка ефективності організаційно-педагогічних умов формування готовності майбутніх учителів технологій до організації творчо-конструкторської діяльності учнів. *Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання у підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми: зб. наук. пр. Вінниця: ТОВ «Друк плюс», 2020. Вип. 56. С. 113-121. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/723209/1/1609350110887050.pdf#page=113>. DOI: 10.31652/2412-1142-2020-56-113-121.*

57. Марущак О.В. Методи продуктивного навчання в художньо-конструкторській підготовці майбутніх учителів трудового навчання. *Актуальні проблеми виробничих та інформаційних технологій, економіки і*

фундаментальних наук: зб. наук. пр. Вінниця: ТОВ «Планер», 2009. Випуск VI. С. 509-512.

58. Марущак О.В. Проектно-технологічна діяльність у професійній підготовці майбутніх учителів технологій з дизайну костюма. *Збірник наукових праць Уманського державного педагогічного університету ім. П.Тичини*. Умань: ФОП Жовтий О.О., 2013. Ч. 3. С. 165-172.

59. Марущак О.В., Савлук В.М., Шевчук Н.О. Психолого-педагогічні основи активізації творчої навчально-пізнавальної діяльності учнів ЗЗСО під час формування вмінь і навичок проектування швейних виробів на уроках трудового навчання. *Проектування змісту і технологій художньо-графічної підготовки та художньо-творчої діяльності здобувачів вищої освіти (студентів) і молодих учених*: зб. наук. пр. Вінниця: ТОВ «Меркьюрі-Поділля», 2020. Вип. 2.

60. Марущак О.В., Савчук І.В., Казьмірчук Н.С. Дизайн у системі професійної підготовки майбутніх учителів технологій. *Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання у підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми*: зб. наук. пр. Київ-Вінниця: ТОВ фірма «Планер», 2018. Випуск 50. С. 324-328.

61. Марущак О.В., Шевчук Н.О. Інформаційно-комунікаційні технології у професійній підготовці майбутніх учителів трудового навчання та технологій і педагогів професійної освіти з дизайну костюма. *Сучасні технології підготовки майбутніх учителів трудового навчання та технологій, педагогів професійної освіти і фахівців образотворчого та декоративного мистецтва: теорія, досвід, проблеми*: зб. наук. праць. Вінниця, 2020. Випуск I. С. 52-57.

62. Марценюк М. Креативні методи навчання старшокласників художньому конструюванню швейних виробів. *Студентський науковий вісник Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка*. 2014. Вип. 35. С. 140-141.

63. Матяш Н.В. Психология проектной деятельности школьников в условиях технологического образования: монография / под. ред. В. В. Рубцова. Мозырь: РИФ «Белый ветер», 2000. 286 с.

64. Махмутов М.И. Проблемное обучение: Основные вопросы теории. М.: Педагогика, 1975. 368 с.
65. Мачача Т.С. Теоретико-методологічні засади проектування змісту технологічної освіти. *Український педагогічний журнал*. 2016. № 3. С. 105-114.
66. Методика організації проектно-технологічної діяльності учнів на уроках обслуговуючої праці: навч.-метод. посібник / Бербец В.В., Дубова Н.В., Коберник О.М. та інші; за заг. ред. О.М. Коберника. Умань, 2003. 92 с.
67. Методика трудового навчання: проектно-технологічний підхід: навчальний посібник / В.В. Бербец, Н.В. Дубова, О.М. Коберник, Т.В. Кравченко та ін.; за заг. ред.: О.М. Коберника, В.К. Сидоренка. Умань: КопіЦентр, 2007. 204 с.
68. Методика трудового обучения с практикумом / Д.А. Тхоржевский, А.И. Бугаев, Б.И. Бухалов и др.; под ред. Д.А. Тхоржевского. М.: Просвещение, 1987. 447 с.
69. Миколюк Д.М., Панасюк Я.П., Скотар В.Т., Марущак О.В. Міждисциплінарна інтеграція як засіб формування у майбутніх учителів трудового навчання та технологій професійних компетенцій. *Topical issues of the development of modern science. Abstracts of the 8th International scientific and practical conference*. Publishing House «ACCENT». Sofia, Bulgaria. 2020. Pp. 357-366. URL: <http://sci-conf.com.ua>.
70. Миколюк Д.М., Шевчук Н.О., Марущак О.В. Готовність майбутніх учителів трудового навчання та технологій до реалізації індивідуально-диференційованого підходу в освітньому процес. *Сучасні технології підготовки майбутніх учителів трудового навчання та технологій, педагогів професійної освіти і фахівців образотворчого та декоративного мистецтва: теорія, досвід, проблеми*: зб. наук. пр. Вінниця: ТОВ «Меркьюрі-Поділля», 2020. Вип. 2. С. 19-24.
71. Навчальна програма. Технології 10-11 класи (Рівень стандарту) / Терещук А.І., Боринець Н.І., Боровик Д.В., Гащак В.М., Гедзик А.М.; 10.11.2017 р. К., 2017.
72. Нагайчук О.В. Стимулювання інтелектуальної активності учнів на уроках трудового навчання. *Актуальні проблеми підготовки вчителя трудового навчання та технологій: теорія, досвід, проблеми*. Вінниця: ПП Балюк І. Б., 2019. Вип. II. С. 114-116.

73. Ніколаєва Т. Історія українського костюма. К.: Либідь, 1996. 176 с.
74. Ніколаєва Т.В. Тектоніка формоутворення костюма. Київ: Арістей, 2008. 340 с.
75. Ніколаєва Т.В., Ніколаєва Т.І., Баранова А.І. Комплексне дизайн-проекування: навч. посіб. Київ: КНУТД, 2018. 256 с.
76. Нісімчук А.С., Падалка О.С., Шпак О.Т. Сучасні педагогічні технології: навч. посібник. К.: «Просвіта», 2000. 368 с.
77. Новий тлумачний словник української мови: у трьох томах / Укладачі : В.В. Яременко, О.М. Сліпушко. Т. 3. К. : «Аконіт», 2003. 862 с.
78. Огнев'юк В.О. Профільна школа в категоріях цілей і цінностей освіти. *Профільне навчання: теорія і практика*: зб. наук праць за матеріалами метод семінару АПН України. К.: Пед. преса, 2006. С. 15-22.
79. Орлов В.И. Знання, умения и навьки учащихся. *Педагогика*. 1997. № 2. С. 33-39.
80. Оршанський Л. До проблеми технологічної підготовки школярів у сучасних умовах. *Трудова підготовка в закладах освіти*. 2011. № 3. С. 6-9.
81. Патлашенко О.А. Основи конструювання одягу. Лабораторний практикум. К.: Арістей, 2003. 188 с.
82. Пашкевич К.Л. Проектування тектонічних форм одягу з урахуванням властивостей тканин: монографія. Київ: ПП «НВЦ «Профі», 2015. 364 с.
83. Пашкевич К.Л. Теоретичні основи дизайну одягу на засадах тектонічного підходу: автореф. дис. ... д-ра техн. наук: спец. 05.01.03 «Технічна естетика». Київ: КНУБА, 2017. 44 с.
84. Пашкевич К.Л., Колосніченко М.В., Гаврилко Н.С. Дослідження закономірностей тектонічного формоутворення моделей одягу. *Технології і дизайн*. 2014. №3 (12).
85. Педагогический поиск / Сост. И.Н. Баженова. М.: Педагогика, 1988. 472 с.
86. Пехота О.М. Освітні технології: навчально-методичний посібник / О.М. Пехота, А.З. Кіктенко, О.М. Любарська та ін.; за заг. ред. О.М. Пехоти. К.: А.С.К., 2001. 256 с.

87. Піддячий М.І. Організаційно-педагогічні умови підготовки старшокласників до професійного самовизначення у міжшкільних навчально-виробничих комбінатах: дисер. ... канд. пед. наук: 13.00.07 / Піддячий М.І. К., 2002. 220 с.
88. Пінаєва О.Ю. Наступність у змісті трудового навчання в школі та професійної підготовки в ПТУ швейного профілю: автореф. дис. ... канд. пед. наук: 13.00.04 / Ольга Юріївна Пінаєва. К., 2001. 22 с.
89. Подмазін С. . Особистісно орієнтований освітній процес. *Принципи. Технології. Педагогіка і психологія*. 1997. № 2. С. 37-43.
90. Поляков В.А. Трудовая подготовка учащихся: проблемы и перспективы. М.: Изд. АПН СССР, 1989. 79 с.
91. Пометун О.І., Пироженко Л.В. Сучасний урок. Інтерактивні технології навчання: наук.-метод. посібн. К.: Вид-во А.С.К., 2004. 192 с.
92. Притула О. Художнє конструювання виробів на уроках трудового навчання. *Студентський науковий вісник Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка*. 2008. Вип. 17. С. 160-162.
93. Про типові навчальні плани для організації профільного навчання у загальноосвітніх навчальних закладах: наказ Мін-ва освіти і науки України від 20.05.2003 р. № 306. *Освіта України*. 2003. 27 трав. (№ 38). С. 3-4.
94. Проектування змісту профільного навчання технологій у старшій школі: колективна монографія / Тарара А.М., Вдовченко В.В., Мачача Т.С., Туташинський В.І. К.: Педагогічна думка, 2017. 361 с.
95. Радкевич В.О. Моделювання одягу: підручник. К.: «Вікторія», 2000. 352 с.
96. Рекомендації Міністерства освіти і науки України 28.11.02 № 1/9 [щодо забезпечення профільного навчання учнів старшої школи]. *Інформ. зб. М-ва освіти і науки України*. 2003. № 1. С. 13-15.
97. Решетова З.А. Психологические основы профессионального обучения. М.: Изд-во МГУ, 1985. 207 с.
98. Рибалка В.В. Особистісний підхід у профільному навчанні старшокласників: дис. ... док. психол. наук: 19.00.07 / Рибалка В.В. К., 1998. 465 с.
99. Рибалка В.В. Цілеутворення в старшокласників як умова ефективного

керування процесом трудового навчання. *Психологія*. 1982. Київ. Вип. 21. С. 103-117.

100. Романенко Т.М., Марущак О.В. Психолого-педагогічні аспекти художньо-конструкторської підготовки майбутніх учителів трудового навчання та технологій. *Графічна підготовка як складова професійної освіти вчителя трудового навчання і технологій*: зб. наук. пр. Вінниця: ТОВ «Меркьюрі Поділля», 2018. Вип. I. С. 3-5.

101. Романич В. Вивчення художнього конструювання виробів на уроках технологій. *Студентський науковий вісник Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка*. 2012. Вип. 29. С. 195-197.

102. Савлук В.М., Дощечкіна І.В., Марущак О.В. Поняття про новітні текстильні волокна у навчанні учнів закладів загальної середньої освіти текстильного матеріалознавства. *Сучасні технології підготовки майбутніх учителів трудового навчання та технологій, педагогів професійної освіти і фахівців образотворчого та декоративного мистецтва: теорія, досвід, проблеми*: зб. наук. пр. Вінниця: ТОВ «Меркьюрі-Поділля», 2020. Вип. 2. С. 126-129.

103. Савлук В.М., Марущак О.В., Зузяк Т.П. Навчання учнів 7-9 класів сучасним прийомом декорування одягу під час проектно-технологічної діяльності. *Актуальні проблеми математики, фізики і технологій*: зб. наук. пр. Вінниця: ТОВ «Меркьюрі-Поділля», 2020. Вип. 17. С. 255-259.

104. Савлук В.М., Свята М.В., Марущак О.В. Змістовні компоненти та педагогічні умови формування у майбутніх учителів трудового навчання та технологій проектної культури. *Актуальні проблеми підготовки вчителя трудового навчання та технологій: теорія, досвід, проблеми*: зб. наук. пр. Вінниця, 2019. Вип. III. С. 14-17.

105. Савченко О.Я. Зміст шкільної освіти на рубежі століть. *Науковий вісник Ізмаїльського державного педагогічного інституту*. Ізмаїл, 2000. Вип. 9. С. 113-118.

106. Савченко О.Я. Компетентнісний підхід як чинник якості підготовки майбутнього вчителя. *Науковий часопис НПУ ім. М. Драгоманова*. 2000. Серія 17. С. 10-16.

107. Самохін М.К. Технологічна підготовка учнів 5-9 класів у процесі вивчення обробки конструкційних матеріалів: дис. ... канд. пед. наук: 13.00.02 / Самохін Микола Кузьмич. К., 2007. 187 с.

108. Селевко Г.К. Современные образовательные технологии: учеб. пособ. М.: Народное образование, 1998. 126 с.
109. Селевко Г.К. Энциклопедия образовательных технологий. Т. 1. М.: НИИ школьных технологий, 2006. 816 с.
110. Сериков В.В. Личностно ориентированное образование: поиск новой парадигмы: монографія. М.: Просвещение, 1998. 230 с.
111. Сидоренко В., Калігаєва О. Політехнічна освіта : сучасне бачення проблеми. *Трудова підготовка в закладах освіти*. № 2. 2005. С. 4-7.
112. Сидоренко В.К. Проектна культура в структурі професійно-педагогічної підготовки вчителя. *Вісник Чернігівського державного педагогічного університету*. Чернігів: ЧДПУ, 2010. Вип. 80. С. 23-29.
113. Симоненко В.Д. Технологическая культура и образование (культурно-технологическая концепция развития общества и образования). Брянск: Изд-во БГПУ, 2011. 214 с.
114. Сікорський П.І. Концепція розвитку профільного навчання у загальноосвітніх школах України. *Освіта*. № 39. 27 серпня – 3 вересня 2003. С. 10-11.
115. Сікорський П.І. Основні завдання і принципи профільного навчання в загальноосвітній школі. *Профільне навчання: Теорія і практика*: зб. наук. праць за матеріалами метод. семінару АПН України. К.: Пед. преса, 2006. С. 47-52.
116. Сікорський П.І. Теорія і методика диференційованого навчання / П. І. Сікорський. Львів : СПОЛОМ, 2000. 421 с.
117. Скотний В. Філософія техніки. *Молодь і ринок*. № 8 (23). 2006. 158 с.
118. Словник-довідник для соціальних працівників / заг. ред. А.Й. Капської, І.М. Пінчук, С.В. Толстоухової. К., 2000. 170 с.
119. Сологуб А.І. Креативний підхід у профільному навчанні. *Профільне навчання : теорія і практика*: зб. наук праць за матеріалами метод. семінару АПН України. К., 2006. С. 132-134.
120. Сучасний урок технологій у старшій школі: навчально-методичний посібник / за заг. ред. О.М. Коберника. Умань: ПП Жовтий, 2011. 248 с.
121. Талызина Н.Ф. Управление процессом усвоения знаний. М.: Изд-во

Московского ун-та, 1975. 344 с.

122. Теоретические основы содержания общего среднего образования / Под ред. В.В. Краевского, И.Я. Лернера. М.: Педагогика, 1983. 352 с.

123. Теорія і методика навчання технологій: навчальний посібник / І.П. Андрощук, І.В. Андрощук, В.В. Бербец, О.В. Бялик та ін.; за заг. ред. О.М. Коберника. Умань: ФОП Жовтий О.О., 2015. 474 с.

124. Терещук А.І. Технологічна підготовка учнів старшої школи: теорія і методика: монографія. Умань: ФОП Жовтий О.О., 2013. 288 с.

125. Технології 10-11 класи. Програма для профільного навчання учнів загальноосвітніх навчальних закладів, технологічний напрям за спеціалізацією «Конструювання та моделювання одягу». Навчальні програми для загальноосвітніх навчальних закладів (10-11 класи). URL: http://www.mon.gov.ua/ua/activity/education/56/692/educational_programs/1349869542/.

126. Тканко З., Коровицький О. Моделювання костюма в Україні ХХ століття: навч. посіб. Львів: Вид-во «Брати Сиротинські і К», 2000. 96 с.

127. Тканко О.Д. Львівська школа моделювання костюма: традиції, здобутки, проблеми. *Вісник ХДАДМ*. Харків, 2007. Вип. 8. С. 127-132.

128. Ткачук С.І., Коберник О.М. Основи теорії технологічної освіти: навчальний посібник. Умань: Видавничо-поліграфічний центр «ВІЗАВІ», 2014. 304 с.

129. Требования к знаниям и умениям школьников: Дидактическо-методический анализ / Под ред. А.А. Кузнецова. М.: Педагогика, 1987. 174 с.

130. Трубіна Т.С., Дрончак Н.А., Марущак О.В. Теоретико-методичні аспекти розвитку в учнів старшої школи творчої самостійності під час навчання технології виготовлення швейних виробів. *Проектування змісту і технологій художньо-графічної підготовки та художньо-творчої діяльності здобувачів вищої освіти (студентів) і молодих учених*: зб. наук. пр. Вінниця: ТОВ «Меркьюрі-Поділля», 2020. Вип. 2.

131. Туріщева Л.В. Психологічне супроводження профільного навчання. Х.: «Основа», 2007. 144 с.

132. Туташинський В.І. Організаційно-педагогічні умови професійної

орієнтації учнів у процесі профільного навчання з технологій. *Теоретико-методичні аспекти професійної і технологічної освіти*: зб. матеріалів міжнар. наук.-практ. конф. (4-5 жовт. 2012 р.). Полтава, 2012. С. 134-139.

133. Тхоржевський Д.О. Методика трудового та професійного навчання. Частина III. Київ: НПУ ім. М.П. Драгоманова, 2001. 219 с.

134. Унт И.Э. Индивидуализация и дифференциация обучения. М.: Педагогика, 1990. 192 с.

135. Філософський енциклопедичний словник / Інститут філософії імені Григорія Сковороди НАН України; під керівництвом В.І. Шинкарука. К.: Абрис, 2002. 742 с.

136. Харитоновна В.В. Формування художньо-конструкторських знань та вмінь старшокласників у процесі застосування лекційно-практичної системи профільного навчання. *Проблеми трудової і професійної підготовки*: наук.-метод. збірник Слов'янського державного педагогічного університету. Слов'янськ: «Печатный двор», 2008. Вип. 12. С.176-183.

137. Харитоновна В.В. Формування художньо-конструкторських знань та вмінь старшокласників у процесі проектування і виготовлення швейних виробів: навчально-методичний посібник. Умань: Видавець «Сочінський», 2009. 134 с.

138. Харитоновна В.В., Ігнатюк М.О. Застосування розвивальних технологій як чинник формування інтелектуальної активності учнів на уроках трудового навчання. *Актуальні проблеми підготовки вчителя трудового навчання та технологій: теорія, досвід, проблеми*. Вінниця: ПП Балюк І.Б., 2019. Вип. II. С. 148-151.

139. Хуторской А.В. Методика личностно-ориентированного обучения. Как обучать всех по-разному? М.: Изд-во Владос-Прес, 2005. 383 с.

140. Чупріна Н.В., Струмінська Т.В. Сучасні технології дизайн-діяльності: навчальний посібник. К. : КНУТД, 2017. 416 с.

141. Шахмаев Н.М. Дифференциация обучения в средней общеобразовательной школе. *Дидактика средней школы* / под ред. М.Н. Скаткина. М., 1982. 217 с.

142. Шевченко М.О., Марущак О.В. Проектування моделей одягу засобами графічного дизайну у професійній підготовці майбутнього вчителя трудового навчання та технологій. *Графічна підготовка як складова професійної освіти*

вчителя трудового навчання і технологій: збірник наукових праць. Вінниця: ТОВ «Меркьюрі Поділля», 2018. Випуск I. С. 15-18.

143. Шевчук Н.О., Савлук В.М., Марущак О.В. Психолого-педагогічні основи активізації творчої навчально-пізнавальної діяльності учнів ЗЗСО під час формування вмінь і навичок проектування швейних виробів на уроках трудового навчання. *Проектування змісту і технологій художньо-графічної підготовки та художньо-творчої діяльності здобувачів вищої освіти (студентів) і молодих учених: зб. наук. пр.* Вінниця: ТОВ «Меркьюрі-Поділля», 2020. Вип. 2.

144. Шиян Н.І. Організація профільного навчання в сільській загальноосвітній школі сільської місцевості: автореф. дис. ... док. пед. наук: 13.00.09 / Шиян Надія Іванівна. Х., 2005. 44 с.

145. Шиян Н.І. Профільне навчання у школах сільської місцевості: теорія і практика. Полтава: АСМІ, 2004. 442 с.

146. Шпак Л. Використання дизайну в процесі проектування на заняття з конструювання та моделювання одягу. *Трудова підготовка в закладах освіти*. 2005. № 3. С. 37-40.

147. Щукина Г.И. Педагогические проблемы формирования познавательных интересов учащихся. М.: Педагогика, 1988. 205 с.

148. Юрженко В.В. Формування системи знань про основи сучасного виробництва у майбутніх вчителів трудового навчання: дис. ... канд. пед. наук: 13.00.02 / Юрженко Володимир Васильович. К., 2004. 182 с.

149. Якиманская И.С. Дифференцированное обучение : внешние и внутренние формы. *Директор школы*. 1995. № 3. С. 39-45.

150. Яковлев М. Історія використання геометрії в художньо-творчих процесах. *Актуальні проблеми мистецької практики і мистецтвознавчої науки*. 2014. Вип. 6. С. 158-164. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/apmpmn_2014_6_32.

151. Marushchak O.V., Zuziak T.P., Savchuk I.V. Integration of traditional forms of arts and crafts into contemporary design. *Organization Of Scientific Research In Modern Conditions '2020: conference proceedings*. Seattle: KindleDP, 2020. Pp. 617-621.